

Programiranje za Internet

predavanja
doc.dr. Samir Lemeš
slemes@mf.unze.ba

27. PHP

- SQL-naredbe sa PHP-om
- Funkcije
- String-funkcije
- Cookies
- Promjenljive
- Standardna procedura

SQL-naredbe sa PHP-om

- Prije svega mora se uspostaviti veza između PHP-a i servera sa bazom podataka:
`$veza = @mysql_connect("localhost","korisnik","");`
- **localhost** znači da se povezujemo sa istim računarom na kojem se nalazi i web-server.
- **korisnik** je važeće korisničko ime za ovu bazu podataka (određeno od strane administratora baze).
- **""** (navodnici na kraju naredbe u zagradi) znače da ovaj korisnik ne treba lozinku (password).

SQL-naredbe sa PHP-om

- Da li je veza uspostavljena možemo provjeriti sa:

```
if (!$veza)
{
    echo "Nije moguće uspostaviti vezu sa bazom!\n";
    exit;
}
```

SQL-naredbe sa PHP-om

- Ako već imamo uspostavljenu vezu, možemo početi sa upitima. Radi bolje preglednosti, upisat ćemo upit u jednu promjenljivu (varijablu):
`$pitanje = "SELECT Ime,Prezime FROM studenti";`
- Ovaj upit se onda šalje na server sa bazom podataka. Rezultat koji on vrati memorisat će se u promjenljivoj **\$rezultat**:
`$rezultat = mysql_db_query("www2",$pitanje,$veza);`
- Prva promjenljiva sadržava ime baze podataka koju pitamo, druga sadržava SQL naredbu i treća promjenljiva sadržava vezu koju smo uspostavili sa `mysql_connect`.

SQL-naredbe sa PHP-om

- Čitanje redova iz baze:
`list($Ime,$Prezime) = mysql_fetch_row($rezultat);`
- Promjenljiva `$rezultat` poslije upita sadržava dvije kolone (u jednoj je ime, a u drugoj prezime).
- Naredba `mysql_fetch_row($rezultat)` vraća tačno jedan red. Na početku stoji jedna vrsta pokazivača (pointer) na prvi red. Izvođenjem naredbe `mysql_fetch_row($rezultat)`, ovaj pokazivač će da pokazuje na idući red itd.

SQL-naredbe sa PHP-om

- Ako treba pokazati sve redove koji su selektirani u tabeli studenti i memorisani u promjenljivu \$rezultat, to se radi uz pomoć while petlje:

```
while (list($Ime,$Prezime =
mysql_fetch_row($rezultat))
{
echo "Student se zove $Prezime $Ime <BR>\n";
}
```
- Znači, ono što želimo pokazati prebacujemo red po red u HTML tekst. Na kraju je još preporučljivo zatvoriti vezu sa bazom:

```
mysql_close($veza);
```

SQL-naredbe sa PHP-om

- Primjer brisanja reda tabele preko polja ID=120 (ovo znači cijeli red koji se nalazi pod tim brojem: ID, Ime, Prezime, ocjenu i komentar):

```
$brisi = "DELETE FROM studenti WHERE ID=120";
```
- Ako zaboravimo WHERE dio, onda će biti izbrisani SVI elementi iz tabele.
- Delete string se izvršava PHP naredbom:

```
mysql_query($brisi);
```

Funkcije

- Primjer: Za određeni - upisani broj dana treba izračunati ukupni broj sekundi

```
function dan ($BrojDana)
{
$sekunde = 3600 * 24 * $BrojDana;
return $sekunde;
}
```

```
$x = dan(7);
echo "7 dana imaju $x sekundi !";
```

String-funkcije

- Naredbe `ltrim()` i `chop()` otklanjaju "whitespace" tj "prazna polja" prije, odnosno poslije rečenice.

```
$x = " Ja sam jedna dosadna recenica! ";
$y = trim($x);
```
- Funkcije `strtoupper()` i `strtolower()` mijenjaju sve znakove jedne rečenice u velika, odnosno mala slova.
- Naredba `ucfirst()` mijenja prvi znak u redu riječi u veliko slovo.
- Naredba `ucwords()` mijenja u svakoj riječi jedne rečenice prvi znak u veliko slovo.
- Na sljedeći način mijenjamo sve znakove za novi red (" \n ") rečenice \$y u naredbu
\n:

```
$x = nl2br($y);
```

Cookies (kolačići)

- Cookies sadržavaju sljedeće informacije:
 - **Name:** Ime
 - **Value:** Vrijednost
 - **Expires:** Datum isteka važnosti
 - **Domain:** Dio za adresiranje na serveru, koji cookie može ponovo pročitati
 - **Path:** Samo stranice, koje leže u tom direktoriju ili nekom od poddirektorija, smiju biti zatražene od cookie-a.
 - **Secure:** Ako je uključena (secure - sigurnost), cookie smije biti prenošen SAMO preko "zaključanih" informacijskih kanala.

Cookies (kolačići)

- Primjer: Želimo utvrditi da li je posjetilac već bio na nekoj stranici. Prilikom prve posjete ostavlja se cookie, kodom u zaglavlju HTML stranice (HTML-Head):

```
<?
$t = time()+3600*24*10;
SetCookie("mojcookie", "Vec posjeceno", $t,
"/test", ".ba");
?>
```

rok trajanja u sekundama

ime

vrijednost

Čitanje se dozvoljava za svaki server sa nastavkom .ba

iz datoteka koje leže ili u direktoriju /test

```
<HTML>
...
```

Cookies (kolačići)

- Čitanje cookies-a uz pomoć PHP-a se vrlo jednostavno realizuje: Sadržaj cookie-a se memoriše u promjenljivu sa imenom tog cookie-a.
`echo "$mycookie";`
- također daje riječ iz cookie-ja, u ovom slučaju to je tekst "`Vec posjecen`".
- Server može pomoću PHP-a ponovo otvoriti cookie, koristeći ime cookie-a kao argument funkcije:
`SetCookie("mojcookie");`

Promjenljive

- Primjer: formular sa puno promjenljivih:
`<INPUT NAME="polje0" >`
`<INPUT NAME="polje1" >`
...
- Za izlistavanje sadržaja svih polja:
`echo "polje0: $polje0
\n";`
`echo "polje1: $polje1
\n";`
...

Promjenljive

- Isti primjer sa korištenjem niza i petlje:
`for ($i=0;$i<100;$i++)`
`{`
`$v = "polje".$i;`
`echo "$v: ${$v}
\n";`
`}`
- Znači sa `$v` dobijamo imena promjenljivih, sa `${$v}` dobijamo zahvat na sadržaj promjenljive sa imenom `$v`.

Standardna procedura

1. Spojiti se na bazu: `mysql_connect()`
2. Kreirati bazu: `mysql_create_db("ime")`
3. Kreirati tabele: `mysql_query("CREATE TABLE tabela(id INT NOT NULL AUTO_INCREMENT, PRIMARY KEY(id), ime VARCHAR(30))")`
4. Kreirati forme za dodavanje, promjenu i brisanje podataka
5. Definisati korisnike i kreirati forme za prijavu korisnika